

Nr 588.

Av herr **Fagerholm**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 286, angående provisoriskt lönetillägg och tillfälligt barn-tillägg under budgetåret 1945/46 till vissa befattningshavare i statens tjänst m. fl.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 286 föreslås bland annat, att tillfälligt barntillägg skall under budgetåret 1945/46 utgå till statliga anställningshavare i högst 20 löneklassen å löneplan A respektive däremot svarande lönelägen. Tilläggen föreslås fastställda till 100 kr. för ett barn och 200 kr. för två eller flera barn. I propositionen meddelas, att det från tjänstemän i mellangraderna och högre grader vid förhandlingar framhållits såsom angeläget att, i den mån hinder ur allmänna ekonomiska synpunkter skulle möta för en allmän löneförstärkning, i varje fall de försörjningspliktiga anställningshavarna måtte i möjligaste mån tillgodoses, samt att rätten till barntillägg borde utsträckas till hela löneskalan. Däremot anges icke i propositionen, att man vid förhandlingarna även begärde, att barntilläggen skulle utgå med ett belopp av 100 kr. per barn och således icke skulle maximeras vid 200 kr.

Då nu chefen för finansdepartementet med hänsyn till krisläget anser sig kunna bortse från de invändningar, som enligt hans eget medgivande kunna riktas mot en differentiering av löneförbättringen efter försörjningsbörd, synes det inkonsekvent att endast föreslå barntillägg åt vissa tjänstemän med sådan försörjningsbörd. Finansministern omnämner i motiveringen bland annat slutlöneklasserna i några rekryteringsgrader och stannar för den 20 löneklassen, dock utan att närmare motivera detta till synes godtyckliga val. Behovet av barntillägg är stort även i övriga löneklasser. Motivering saknas likaledes för maximering av tilläggen till två barn.

På grund av krislägets varaktighet ha de statliga anställningshavarnas ekonomiska svårigheter med åren blivit allt mera framträdande. Långe uppskjutna inköp till förnyande av bohag och kläder måste t. ex. i stor utsträckning verkställas nu och därvid till högre priser men av lägre kvaliteter än om inköpen skett tidigare. Detta gäller i alldeles särskilt hög grad för dem, som äro försörjningspliktiga mot barn. Genom riksdagens nyligen fattade beslut, att kristilläggen t. o. m. andra kvartalet 1946 skola utgå efter oförändrade grunder, saknas möjlighet att på denna väg erhålla någon löneförbättring. Det synes därför i hög grad påkallat, att alla tjänstemän med försörjningsplikt mot barn erhålla tillfällig hjälp. Det kan visserligen sägas att ett belopp av exempelvis 100 kr. per år icke spelar någon större roll i

en budget på 12 000 kr., men så är i verkligheten icke förhållandet. Ifrågasvarande befattningshavare hava nämligen genom det ökade skattetrycket, studieskulder och de stegrade levnadskostnaderna erhållit en avsevärt sänkt reallön, som gör, att varje inkomstförbättring, om än obetydlig, är synnerligen välbehövlig. Det gäller dock här högt kvalificerade och av statsverket hårt utnyttjade personalgrupper. Då härtill kommer, att finansministern medgivit, att en utsträckning av barntilläggen över hela löneskalan saknar statsfinansiell betydelse, synes all anledning föreligga att bifalla tjänstemännens yrkanden i detta avseende.

Vidare bör påpekas det uppenbart orimliga i att maximera barntilläggen till blott två barn. Ett dylikt förfarings sätt innebär ju en premiering av tvåbarnssystemet, detta ur befolkningspolitisk synpunkt så kritiserade system, som riksdagen med olika medel sökt bekämpa.

Att den nu föreslagna maximeringen till två barn godtogs av fjolårets riksdags höstsession, kan möjligen förklaras med hela anordningens avsedda karaktär av engångstillägg och kompliment till de provisoriska lönetilläggen. Då frågan nu återkommer, bör den mera ingående övervägas jämväl med hänsyn till den befolkningspolitiska sidan. Ett tillägg av 100 kr. per barn oavsett antalet är ur denna synpunkt riktigare och torde icke heller behöva befaras medföra några större ekonomiska konsekvenser.

Med hänsyn till vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition måtte besluta,

dels att barntillägg under nästa budgetår skall utgå till samtliga statliga anställningshavare med försörjningsplikt mot barn under 16 års ålder oavsett anställningshavarnas löneklass samt

dels att beloppet av barntillägget i samtliga lönelägen bestämmes att utgöra 100 kr. för varje barn under 16 års ålder.

Stockholm den 9 maj 1945.

P. Hj. Fagerholm.
